

at Opøvelsen af Lærlinge indenfor et Fag, efterhaanden som der i de forskellige Fag sker mere og mere Specialisering, bliver vanskeligere og vanskeligere. I gamle Dage var det saaledes, at naar de unge havde staaet i Lære i 4—5 Aar, som er den almindelige Læretid, kunde de Faget. Men nu har Udviklingen ført med sig, at en Lærling godt kan staa i Lære i 5 Aar i et bestemt Fag, og naar de er gaaet, er han da vel en meget dygtig Specialist i den Gren af Faget, hvori han har haft Lejlighed til at opøve sig; men det er jo ikke det samme som at være en dygtig Arbejder i det paagældende Fag og endnu mindre betyder det at være i Stand til enten som mere underordnet Leder, som Formand, hvad det nu hedder, eller som Mester at lede eller overtage en saadan Virksomhed. Altsaa, jo mere specialiserede vore Virksomheder indenfor Industri og Haandværk er blevet, des mere nødvendigt er det blevet, at der paa anden Maade, gennem de tekniske Skolers Undervisning, men navnlig da gennem Fagskoler og Værkstedsskoler skabes Mulighed for, at de paagældende Arbejdere, Lærlinge, Svende og Mestre faar en Uddannelse, der kan sætte dem i Stand til at tage den Konkurrence op, baade herhjemme og i Udlandet, som er en Nødvendighed, hvis vort Haandværk og vor Industri skal udvikle sig til ikke blot at faa Betydning for Landets Forsyning med de paagældende Industriens eller Haandværks Frembringelser, men ogsaa til at faa Betydning udad til. Jeg kunde maa- ske slutte med at sige, at netop under de nuværende Forhold turde der være al Grund for os til ogsaa gennem Behandlingen og Vedtagelsen af saadanne Lovforslag at yde vor Støtte til det Arbejde, som gøres, for at vi paa Industriens og Haandværkets Omraade kan være i Stand til at drage Nytte af de Konjunkturer og Forhold, som eventuelt vil komme til at foreligge, naar Krigen en Gang, forhaa- dentlig inden længe, er sluttet, saa at der kan være skabt Betingelser for, at ogsaa vort lille Land kommer med blandt dem, der gerne baade vil bidrage til — men ogsaa gerne vil tjene Penge ved — at til- rejbringe i alt Fald nogle af de mange Værdier, som skal tilvejrbringes til Erstat-

ning for alt, hvad der er gaaet tabt under Krigen.

Jeg skal med disse Ord anbefale samtlige tre Lovforslag til en velvillig og forholdsvis hurtig Behandling, om end jeg vil anse det for rigtigt, at vi ser paa dem i et Udvalg.

Stilling: Jeg tror, det vilde have været heldigt, om den tekniske Kommission, som blev nedsat i 1913, havde ventet med disse Forslag, indtil den kunde afgive en samlet Betænkning. Der vilde jo nemlig i saa Fald være blevet god Lejlighed til Drøftelse af den tekniske Undervisnings Forhold i det hele taget, og navnlig vilde der være blevet god Lejlighed til at drøfte de to Spørgsmaal, som efter min Mening er Hovedspørgsmaalene, naar Talen er om at reformere paa dette Omraade, nemlig Spørgsmaalet om, hvorvidt de tekniske Skoler vedblivende skal ejes og ledes af private, eller om de ikke bør overgaa til det offentlige, til Stat eller Kommune, eller til begge i Forening, og dernæst Spørgsmaalet om, hvorvidt man vedbli- vende skal tillade de tekniske Skoler hovedsagelig at undervise om Aftenen, eller om Tiden ikke er inde til at paabyde Dagundervisning. Det er paa disse to Om- raader, at den tekniske Undervisning har sine værste Brøst, og følgelig er det ogsaa paa disse Omraader, at man kan yde den bedste Hjælp.

Jeg skal villig indrømme, at det private Initiativ har gjort en god og for- tjenstfuld Gerning ved i sin Tid at op- rette de tekniske Skoler, og jeg skal ogsaa gerne erkende, at de tekniske Skoler under den private Ledelse i en Aarrække har arbejdet ret tilfredsstillende. Men jeg maa paa den anden Side bestemt hævde, at den Tid forlængst er forbi, da det private Initiativ magtede Opgaven. Kravene til Haandværkeruddannelsen er steget over- ordentlig stærkt og er i stadig Stigen, og Lærlingeuddannelsen har i saa høj Grad skiftet Form, at det private Initiativ ikke længere slaar til. Paa det økonomiske Omraade har det private Initiativ jo alle- rede for længst maattet melde Pas. Det er det offentlige, Kommunerne og Staten, der bærer Hovedbyrden paa det pekuni- ære Omraade. Alligevel er Skolepengene